Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 1. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го СІЧНЯ (JANUARY) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 1. VOL. LXII.

ГОСПОДАРСЬКІ ПЛЯНИ УРЯДУ ВИКЛИКАЮТЬ СПРОТИВ

НОВЛЕНД ПРОТИ АЙЗЕНГАВЕРОВОГО ЗАРЯДЖЕННЯ ПРО ЗМІНУ В ДЕРЖАВНИХ ЗАМОВЛЕННЯХ; ПІДТРИМУЄ ПІВДЕННИХ ДЕМОКРАТІВ ПРОТИ ЦЬОГО ЗАРЯДЖЕННЯ; ПЕРЕДБАЧАЄ, ЩО КОНГРЕС ОБМЕЖИТЬ ПРЕЗИДЕНТОВЕ ЗАРЯДЖЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ ЗАГРОЖЕНИХ БЕЗРОБІТТЯМ ОКРУГ

Вашингтон. — Республіканський лідер Сенату каліфорнійський сенатор Вільям Ф. Новленд приєднався до південних демократів і заявився проти нового зарядження президента Айзенгавера, щоб державні замовлення давати тим промисловим округам, де збільшується безробіття. Новленд повідомив південних демократів, які вже протестували проти зарядження Айзенгавера, що він підтримає їх у Сенаті, щоб направити „зловживання" в зарядженні президента. Одночасно Білий Дім старається успокоїти демократичних і республіканських критиків зарядження Айзенгавера, заявляючи устами секретаря Білого Дому Джеймса С. Гаґерті, що ці протести виникають тому, що його критики не знають ще докладно його змісту. Гаґерті заявив, що не всі урядові контракти будуть звернені до стейтів Нової Англії, де зростає безробіття, а тільки від 20-30 відсотків оборонних контрактів. Далі Гаґерті пояснив, що ці замовлення відбуватимуться на базі торговельної конкуренції, і тільки ті фірми в округах зі збільшеним безробіттям дістануть замовлення від уряду, які подадуть конкуренційну ціну на замовлювані товари. Але й ці додаткові вияснення з Білого Дому не змогли стримати обурення сенаторів із південних стейтів, які хотіли б, щоб упромисловлення їхніх стейтів не було стримане новим зарядженням президента, в якому говориться про звільнення від податків ті нові підприємства, які вкладатимуть інвестиції в округах із збільшеним безробіттям. Проти зарядження Айзенгавера протестують такі південно впливові сенатори, які досі симпатизували з політикою президента: сенатор Ричард Б. Рассель із Джорджії, сен. Бурнет Мейбенк із Південної Каролайни та губернатор Джеймс Ф. Бирнес з того самого стейту.

Економісти підтримують Айзенгавера в боротьбі проти обниження продукції

Вашингтон. — Найвизначніші спеціялісти в ділянці народної економії нараджувалися над тим, як не допустити до більшого обниження продукції в ЗДА та [illegible] значнішій зріст безробіття, яке вже при кінці цього року починає проявлятися в деяких галузях промислу. Економісти, які з'їхалися на збори двох господарських організацій, заявляють, що можна буде знайти засоби, щоб знижка продукції і зв'язаний з нею зріст безробіття відбувався тільки в обмежених контрольованих межах, і щоб країна не найшлася в стані депресії, яка була на початку 30-тих років. Економісти гадають, що заходи уряду Айзенгавера зможуть не допустити до більшого обниження продукції. А ці заходи уряду такі: 1. Заохота капіталу до нових інвестицій та підтримання більшого попиту на товарі серед громадянства. 2. Це можна буде осягнути при допомозі відповідної фінансової (грошової) політики. Обнижування продукції в ЗДА викликало страх в Великій Британії, яка боїться, щоб сповільнення продукції в цій країні не мало впливу і на господарку Англії.

Демократи в Конґресі заповідають боротьбу проти МекКарті

Вашингтон. — Впливові демократичні сенатори приготовляються до боротьби проти сенатора Джозефа Мек Карті за його методи в переводженні протикомуністичних переслухувань. Вони надіються, що їм у цій боротьбі допоможуть ті республіканські сенатори, які також не зовсім погоджуються з методами переслухувань сенатора Мек Карті, але не хотіли б зовсім зліквідувати його Сенатську Постійну Слідчу Підкомісію. Тому не будуть ставити заяви недовір'я для сенатора МекКарті, але плянують боротися з ним такими способами: 1. Не ухвалити видатків на працю цієї підкомісії так довго, поки він не погодиться прийняти знову тих трьох демократичних сенаторів, які залишили її в липні ц. р., невдоволені поступуванням її голови. — 2. Переконати Конґрес, що ця підкомісія повинна бути спільна для всього Конґресу, і що до неї мали б увійти і представники Палати Репрезентантів. Переможений демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон під час виборчої кампанії минулого року проєктував вже був такий плян для цієї комісії, щоб вона була спільна для всього Конґресу, а не складалася тільки з сенаторів.

Під час зудару кораблів згинули 5 моряків, а 4 бракує

Филаделфія, Па. — Під час вчорашньої мряки 10,600-тоновий нафтоналивний корабель „Атлантік Ділер" наїхав на 19,000-тоновий нафтоналивний корабель „Атлантік Енджінір", внаслідок чого на обох кораблях спалахнула пожежа. Пожежу вдалося швидко погасити, але залога „Атлантік Ділера" в паніці кинулась в ріку Делевар (катастрофа сталася недалеко міста Віллінґтону) і, мабуть, втопилася. З 9 членів залоги досі знайдено тільки 5 трупів. Два члени залоги врятувалися на рятунковому човні. Кораблі не дуже пошкоджені.

В АМЕРИЦІ

● **Доньки секретаря рільництва Езри Тефта Венсона**, 19-річна Варвара і 13-річна Вонні виступали як модельки на виставці свого батька, демонструючи, як використовувати і як продавати сільськогосподарські продукти. З-поміж експонатів на цій виставці були плащ, сукня і коц із кукурудзи, ляк із картоплі та пластичний дощовик із тваринного товщу.

● **В Болівії** вибудувано залізничу лінію між містом Корумба і Санта Кру. Її охороняє озброєна сторожа від дикого племени індіян янайґазів, які обстрілюють з луків кожний поїзд, що переїжджає через їхню територію. Залізнича служба озброєна в кріси, щоб відганяти цих нових наслідників Бофала Вілла.

● **Команда американського летунства** плянує відкликати з-за кордону 35,000 вояків, які працювали на військових летовищах. На їх місце мають найняти чужинців, які працюватимуть за нижчу платню. Все це роблять для того, щоб зменшити видатки на оборону у зв'язку зі зменшеним бюджетом на 1955 рік.

ПОЧИНАЄТЬСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Починається 1954-ий рік, що є ювілейним роком Українського Народного Союзу, цієї найстаршої української народної організації в З'єдинених Державах Америки, що започаткувала та стала головною базою української спільноти і її організованого розвитку в цій країні. Український Народний Союз був створений горсткою піонерів в „день Батька своєї країни — Вашингтона", 22-го лютого 1894-го року, отже 60 років тому, з ініціятиви заснованої лів року раніше „Свободи", опісля офіціяльного органу УНС. На початку свого існування УНС мав 439 членів і 220 долярів майна, а на передодні свого ювілейного року, з кінцем листопада 1953, в УНСоюзі було 69,967 членів і 15,250,305.40 долярів майна. У великій ювілейній книзі УНСоюзу: „Українці у вільному світі", яка щойно появилася з нагоди 60-річчя УНС, голова цієї організації, п. Д. Галичин, в статті „В шістдесяті роковини" м. ін. пише: „Український Народний Союз обходить в цьому році 60-річчя свого існування. Правда, 60 років це не є такий „круглий" період часу, як 25, 50, 75 чи 100-річчя, які традиційно відмічуються, як „срібні" чи „золоті" ювілеї, проте, у випадку Українського Народного Союзу вже не тільки кожне нове десятиріччя, але й кожний черговий рік становить досягнення, яке заслуговує на окрему увагу. Кожний бо новий рік існування Українського Народного Союзу, це рівночасно новий рік існування і творчої праці нашої американсько - української спільноти в її організаційній оформлености та ідейній цілеспрямованості". У зв'язку з ювілейним роком УНС, в якому відбудеться теж і чергова, 23-тя конвенція цієї організації, підготовляється цілий ряд ювілейних імпрез, кульмінаційною точкою яких буде ювілейний фестиваль в Карнеґі Голл в Ню Йорку в неділю 16-го травня.

ПОХОВАЛИ Д. КАПІТУЛУ, ЗАСЛУЖЕНОГО ПІОНЕРА

МекАду, Пенсилванія. — Минулого вівтірка, 29-го грудня 1953, на місцевому цвинтарі похоронено бл. п. Дмитра Капітулу, одного з найстарших українських лемків-піонерів у цій країні, колишнього голову Українського Народного Союзу та довголітнього головного контролера цієї організації. Похоронні Богослуження відправили в місцевій церкві парох о. Михайло Кавола та о. Іван Коваль з Гейвелтону, виголошуючи [illegible] проповіді. [illegible] відправ співав місцевий хор під проводом п. Івана Лівчанина. Український Народний Союз репрезентували на похоронах голова Дмитро Галичин та головний касир Роман Слободян. Прощаючи покійного в останню дорогу від імени УНСоюзу, вони згадували про його піонерські заслуги не тільки для УНСоюзу, але й для загального українського життя і, зокрема, для Церкви. Коли перед півсторіччям московські агенти царськими грішми та всілякими інтригами намагались перетягати на москвофільство наших людей, Покійний був одним з організаторів провідників української [illegible] тим заліханням. В зв'язку з смертю бл. п. Дмитра Капітули родина Покійного одержала багато кондоленційних телеграм та інших висловів співчуття.

ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕНСІЇ ДЛЯ ВСІХ ОСІБ ПОНАД 65 РОКІВ ЖИТТЯ

Вашингтон. — Республіканський конгресмен і голова Конґресової Підкомісії способів і метод для соціяльного забезпечення Карл Т. Куртіс виготовив проєкт закону про те, щоб кожна особа в ЗДА, яка закінчить 65 років життя, діставала державну пенсію. Ця пенсія мусіла б становити принаймні 45 долярів місячно, і її виплачували б кожній особі, без огляду на те, чи вона їй потрібна чи ні. Одночасно проєкт Куртісового закону домагається, щоб усі, які мають будьякі прибутки, в висоті 3,600 долярів річно, мусіли платити вкладки на соціяльне забезпечення. Хоч конгресмен Куртіс є головою підкомісії в Палаті Репрезентантів, то він заявив, що це його власний проєкт, а не підкомісії. Закон Куртіса хоче поширити соціяльне забезпечення на всі особи понад 65 рік життя і одночасно скасувати дотеперішню допомогу для осіб, що закінчили 65 рік життя і не мають засобів до життя. Старечі пенсії досі виплачують з окремого фонду соціяльного забезпечення, на яке складають вкладки коло 47.000,000 робітників. Старечу допомогу виплачують з міських і державних податків в дорозі ласки і на випадок потреби. Згідно з проєктом закону Куртіса старечі пенсії виплачували б з фонду соціяльного забезпечення, а крім того існував би окремий фонд, з якого покривали б можливі недобори. Як тільки робітничі організації довідалися про цей Куртісів проєкт, негайно заявились проти нього. Голова Комісії Соціяльного Забезпечення про КІО Джозеф Киррен заявив, що цей новий проєкт загрожує втратою набутих прав тим робітникам, що досі складали вплати на соціяльне забезпечення, а тепер конґресмен Куртіс хотів би їхнім фондом платити старечі пенсії всім особам, які досі не належали до соціяльного забезпечення. Киррен каже: „КІО погоджується з тим, щоб усіми особами, що закінчили 65 рік життя, уряд справедливо і однаково опікувався, але нехай це робить із федеральних податків, а не з тих фондів, які зложені тими робітниками, що досі платили вплати на соціяльне забезпечення." — Тепер користає з соціяльного забезпечення коло 6,000,000 осіб, коли б ухвалено Куртісів закон, то те число подвоїлося б. Щоб здобути фонди, то згідно з Куртісовим проєктом закону пошириться обов'язкову приналежність до соціяльного забезпечення всі ті особи, які мають річний прибуток 3,600 долярів. До прибутку зараховується не тільки заробітну платню, як це було досі, але і всі дивіденди, ренти, і т. п. Всі пенсіоновані робітники могли б доробляти собі ще 1,000 долярів річно (тепер тільки 900 долярів річно). Коли б ухвалити цей проєкт, то на його здійснення треба б видати найближчого року 6,670,000 долярів. але вкладки принесли б — 7,300,000,000 долярів. Згідно з теперішнім законом в 1953 році видатки виносять 3,400-000,000 долярів, а прибутки із вплат на соціяльне забезпечення 5,400,000,000. Проєкт Айзенгавера хоче поширити соціяльне забезпечення на 10,500,000 осіб.

● **Адвокат атомових** шпигунів Джуліюса і Етелі Розенберґів заявив, що канадійська преса перекрутила його слова, пишучи, що ніхто в ЗДА не хоче заопікуватися дітьми Розенберґів. Навпаки, багато інтеліґентних родин висловили бажання прийнятися за своїх двох синів Розенберґів.

● **„Імпортують"** сніг для Лейк Плесід Клюбу ,щоб лещетарі могли вправлятись на лещетах 1 і 2 січня. Спортовці мають брати участь в світових змаганнях, що відбудуться в лютому в Швеції. Сніг привозять із найближчих гір.

● **Із Гватемалі** виїхали три чільні урядові службовики, всі три адвокати, на „світовий конґрес демократичних правників" через Відень за залізну завісу.

КАРДИНАЛ СПЕЛМАН В КОРЕЇ



Один із стаціонованих в Кореї американських вояків цілує перстень кардинала Спелмана, який перебув Різдвяні свята між вояками на цьому тепер „тихому фронті." Кардинал Спелман проводив Різдво між вояками в Кореї від часу вибуху корейської війни.

УКРАЇНЦІ СТАНОВЛЯТЬ 80% СОВЄТСЬКИХ КАТОРЖНИКІВ У ВОРКУТІ

Бонн. — У совєтському концентраційному таборі Воркута в арктичній околиці перебувають сотні тисяч примусових робітників-в'язнів, а 80% із них — українці, — заявила Бриґітта Ґерлянд, 35-літня журналістка, яку вхопили були большевики у Західньому Берліні й вивезли аж до Воркути. Вона вернулася останнього понеділка до Західньої Німеччини з 24-ма колишніми в'язнями-німцями. Бриґітта Ґерлянд оповідає про страйк, що охо[illegible] кких в'язнів, що працюють у копальнях вугілля на Сибіру. Доведені до розпуки, вони спонтанно застрайкували, причому це сталося якраз за кілька днів перед переведенням німецької журналістки до збірного пункту у Східній Прусії, звідкіля повезли її до Західньої Німеччини. У 50 копальнях вугілля в районі перебування тієї німкені працює по 1,000 в'язнів у кожній копальні. Страйк охопив на 100% 32 копальні, і тільки невеличке число совєтських невільників працювало в 18 копальнях. Совєти розстріляли 150 здогадних провідників страйкового руху, проте це в'язнів не відстрашило. Бриґітта Ґерлянд була під час тієї екзекуції ще в таборі. Вона оповідає, що сотні робітників відіслано в якесь інше місце, проте страйк тривав далі. Чим це закінчилось, вона не знає. Вона подає цілий ряд прізвищ, німецьких журналістів, які безслідно пропали були в Німеччині і опинилися потім, як виходить з її оповідання, в підарктичних совєтських концентраційних таборах. Інші німецькі поворотці з Совєтів подали прізвища цілого ряду високих німецьких військовиків, які також зникли були після приходу совєтських військ до Німеччини і які здебільша перебувають в совєтському конц-таборі у Владімірці, за 110 миль (165 км) від Москви. Між цими німецькими старшинами є колишні маршали Кляйст і Шернер, адмірали Ґузе і Фосс і цілий ряд генералів, між ними генерал-полковник Кайтель, син повішеного після Нюрнберзького процесу маршала Кайтеля.

Большевики не випускають жінок англійців

Лондон. — Хоч як англійцям залежить на поліпшенні своїх взаємин із Совєтами, проте в одному пункті вони не можуть добитися від Москви доказу її „доброї волі", хоч ця „уступка" нічого Москви не коштувала б: дозволення кільком уродженкам СССР, що вийшли були заміж за англійців, виїхати до своїх чоловіків за кордон. Англійський уряд кількакратно підносив цю справу, востаннє англійський амбасадор в Москві говорив про це з Молотовим 6 листопада, але завжди немає на всі ці просьби офіційної відповіді. Тільки зараз після другої світової війни Москва дозволила на виїзд кільканадцятьом жінкам, дружинам англійців, а останнього літа випущено одну-одиноку жінку, Кляру Голл. Щодо інших жінок, то Совєти сказали загально, що „деякі з них" уже „розвелися" з своїми чоловіками і не хочуть виїздити з Совєтів. Совєтський амбасадор в Лондоні, Малік, що його викликали до Москви і що має бути разом із Молотовим і Громиком в совєтській делеґації на Берлінській конференції, переслав перед своїм виїздом з Лондону членам англійського уряду маленькі „куртуазійні дарунки" — совєтську „водку", тютюн і французький шампан. Англійці сподіваються, що Малік інтервеніюватиме у Молотова в справі бодай трьох англійських жінок, щоб їх нарешті випустили з СССР, бо ця справа робить в Англії „злу кров". Тим часом останні німецькі поворотці з Росії згадують про кількох таких жінок, що вони перебувають у совєтських концтаборах на далекій Півночі.

Два концерти Р. Придаткевича започатковують новорічний культурний сезон

Ню Йорк. — Український культурний сезон в новому році започаткує відомий український композитор Роман Придаткевич двома скрипковими концертами: в п'ятницю 1-го січня о год. 8.30 ввечорі в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку і в неділю, 3-го січня ввечорі в залі Українсько-Американських Горожан у Филаделфії. Акомпаніюватиме на фортепіяні дочка композитора, Ганна Придаткевич. В програму концертів, за виїмком творів Дворжака, входять виключно українські інструментальні композиції, основані в більшості на українській народній творчості. Р. Придаткевич, один з чільних українських композиторів, автор трьох великих українських симфоній та симфонічної сюїти, належить до найбільш успішних пропаґаторів української музики в Америці за 30 років свого побуту в цій країні. Департамент Освіти в своїй книжці „Америкен Ол — Іміґрантс Ол" зарахував його до скрипаків світового значення. У своїх концертах в Ню Йорку і Филаделфії п. Придаткевич уперше вживатиме щойно набуту ним одну з найкращих в Америці староіталійських скрипок, що коштувала 8,000 долярів.

ФРАНЦУЗИ ПРИСПІШУЮТЬ ЧЕРГОВУ КРИЗУ СВОГО УРЯДУ

ПРЕМ'ЄР ЛЯНІЄЛЬ ВИРІШИВ ДИМІСІОНУВАТИ СКОРШЕ, ЩОБ ФРАНЦІЯ МАЛА НОВИЙ УРЯД ПЕРЕД БЕРЛІНСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

Париж. — Французький прем. Ляніель вирішив не чекати аж до 17 січня, коли він, у зв'язку з інавґурацією нового президента Франції, мусів би зголосити димісію цілого уряду, а зробити це вже в понеділок, ще на руки теперішнього президента Оріоля. — Причиною такого рішення є скликана на 25 січня конференція 4-ох міністрів закордонних справ до Берліну. Ляніель боїться, що криза уряду, що розпочалась би формально щойно 17 січня, може протягнутись і наразити Францію на новий упадок її престижу, якщо вона не матиме авторитетної репрезентації на Берлінську конференцію. Президент Оріоль, у порозумінні з новообраним президентом Коті, не прийме димісії Ляніеля, який тоді зажадає від парляменту нового вотуму довір'я. Ляніель не буде боротися за своє становище, бо він втомлений і огірчений подіями під час останніх виборів президента, і не хоче теж боротися з новим страйковим рухом, коли перед Францією стоять руба першорядні проблеми закордонної політики. Головно нова комуністична офензива в Індо-Китаї викликала нові дебати у французькій раді міністрів. Міністер фінансів Едгар Фор наполягає на тому, щоб Франція або настоювала на конференцію 5-ти великодержав, отже разом із червоним Китаєм, або почала переговори з індо-китайськими комуністами. Коли ж прем'єр Ляніель пояснив, що конференція 5-ти держав не зможе відбутися, бо ЗДА рішуче противляться їй, в чому він, Ляніель переконався на конференції в Бермудах із през. Айзенгавером, тоді французькі міністри, прихильники якнайскоршого миру в Індо-Китаї заявили, що американці повинні вислати свої війська до Індо-Китаю. Проте інші члени уряду виступили і проти такої концепції, побоюючись, що в такому разі індо-китайська війна стала б „міжнародною" і могла б перетворитись у третю світову війну. Тим часом віце-прем'єр Франції Поль Рейно запевняє, що ця голосна комуністична офензива оперує лише невеликими військовими силами і що він здивований, як можна було допустити, щоб комуністи перемаршували Індо-Китай впоперек. Уступаючий президент Франції Оріоль видав новорічний заклик до французького народу в справі внутрішньої згоди. Він запевнив французів, що під час свого 7-літнього урядування, як перший президент 4-ої Французької Республіки, старався працювати для добра батьківщини і з високою похвалою висловлювався про свого наступника, президента Коті.

Аденауер вірить в об'єднання німців у 1954 р.

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Аденауер видав з приводу Нового Року звернення до своєї християнсько-демократичної партії, в якому висловлює надію, що в 1954 році прийде до об'єднання німецького народу і до ратифікації европейського оборонного пакту. Однак, щодо цього думки німців, і то навіть всередині самої партії Аденауера та в його парляментарному бльоці — неоднакові. У зв'язку з недалекою Берлінською конференцією, на сторінках німецької преси появилися статті і заяви чільних німецьких політиків, в яких переважає погляд, що на об'єднання Німеччини і включення її в західню оборонну систему ніколи не погодяться ані Совєти, ані Франція. Речник християнських демократів у парляменті фон Брентано вважає, що найпершою німецькою справою є дійти до порозуміння з французами. Пресовий орган німецько-католицької робітничої організації домагається шукати із Вашингтоном іншої концепції, як західній оборонний пакт, щоб зберегти Німеччину при Заході та дозволити їй об'єднатись. Голова парляментарної комісії для всенімецьких справ, соціяліст Веннер вбачає розв'язку німецької проблеми у ступневій реалізації об'єднання, а саме спершу об'єднання всіх зон Берліну, допущення свобідної комунікації між західніми і східньою зонами Німеччини та допущення вільного товарообміну.

Єгипет вирішує свою політику

Каїро. — Єгипетський уряд відкликав на нараду ще двох своїх закордонних амбасадорів. Загалом викликано до Каїро 5 амбасадорів — із ЗДА, Англії, СССР, Індії і Пакістану. Єгипетський уряд разом з своїми репрезентантами у названих державах нараджуватиметься над устійненням засадничих напрямних закордонної політики: чи Єгипет має погодитися з Англією, укласти союз із ЗДА і вступити до проєктованого пакту безпеки на Близькому Сході, отже включитися в західню оборонну протикомуністичну систему, чи проголосити „невтральність" за зразком Індії і арабського світу, який в першу чергу бореться все ще проти колоніялізму деяких західніх держав.

В СВІТІ

● **Два найактивніші** японські вулькани, Міґара й Асама, вибухли з великою силою. Хоч у промірі трьох миль від кожного з тих вульканів затряслись у домах стіни і потріскались шибки вікон, проте людських жертв не було. Гора Асама лежить за 100 миль на північний захід від Токіо. Дим із вулькану знявся на 2,000 стіп угору і розплився на десятки миль.

● **Генерал** Віяя Шумшере Юнґ Вагадур Рана, амбасадор Непалю в Індії, син магараджі Рана, згинув від електричного струму, купаючись у лазничці в своїому домі в Делі. Він мав усього 38 років. Індійський уряд влаштовує йому урочистий похорон на державний кошт.

● **Ріта Юм**, 36-літня американська журналістка, що працювала в Еспанії, як кореспондентка деяких часописів у ЗДА, згинула в автомобільній катастрофі на острові Майорці, що належить до Еспанії. Автом керував її чоловік, американський письменник, який тільки легко поранився. Юм була свідком схоплення і вбивства Муссоліні комуністичними італійськими партизанами і описала це, вернувшись додому.

● **Князь Единбурґу**, чоловік Єлисавети II, вперше розлучився з своєю королівською дружиною в Новій Зеляндії: вона залишилась у Гемілтоні, а він полетів на похорон 146 осіб, що трагічно згинули в навечер'я Різдва у залізничій катастрофі.

● **У церковці** в Бурґ-ан-Вресс у Франції відбулося вінчання 38-літнього Роберта Габсбурґа, сина останнього монарха Австро-Угорщини Карла, з 23-літньою княжною Марґаретою, сестрінницею останнього короля Італії. Приявними на церемонії були кол. цісарева Зита (яка постійно живе в Тюксідо Парк, Н. Й.) і кол. італійський король Гумберт з кол. королевою Марією. Роберт Габсбурґ є тепер банковим службовцем. Новоженці житимуть в Парижі.

● **Папа Пій XI**, хоч має 77 років і був у 1953 р. 49 днів поважно хворий, виголосив у тому році 84 промови і прийняв 331.000 осіб на авдієнціях. Ватиканський хронікар називає минулий рік роком „інтенсивної діяльности Святого Отця".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З НОВИМ РОКОМ!

Усі народи, від найбільш культурних починаючи, а на найбільш примітивних кінчаючи, мають у своїй традиції відповідну зустріч нового року. При цьому цікаво, що всі ці народи зустрічають новий рік радісно і з новими надіями, не зважаючи на те, який був минулий рік. Якщо він був важкий, сумний і нещасливий, люди зустрічають новий рік надіями, що він буде ліпший, а якщо попередній рік був добрий, то новий рік зустрічають сподіваннями, що він буде ще ліпший. Надія — це найкраща прикмета людської вдачі і без неї життя було б ще трудніше і ще сумніше, якщо взагалі було б можливе.

До традиційних новорічних звичаїв належать також взаємні побажання людей на наступний рік. У цій країні перед кожним новим роком пошта, телефони та всі інші засоби публічного порозуміння передають мільйони побажань „щасливого Нового Року". Це діється і в інших країнах, а в нашім знедоленім Старім Краю ходили, бувало, малі й більші „сівачі" від хати до хати, посипали долівку зерном та бажали „на щастя, на здоров'я на той Новий Рік, аби вам зародило ліпше, ніж торік". Правда, традиційно відзначає наш нарід новий рік за старим стилем, але це на одно виходить.

Чого ж би нам побажати собі „на той Новий Рік"? Нашим головним бажанням в цьому, як і в багатьох-багатьох попередніх роках, все ще залишається те саме перше і найголовніше бажання — волі для нашого українського народу та для всіх, що її прагнуть, але не мають. Це найбільша трагедія нашої доби, що воля і змагання до щастя, ці самонаявні і Богом дані правди для кожного народу, для багатьох народів все ще залишаються тільки бажанням.

Здається, що це бажання можна б далеко легше здійснити, якщо б ми його не тільки повторювали на словах, але здавали собі з нього справу та відповідно поступали. Тому то нашим черговим бажанням повинно бути активне розуміння першого. Це все, що нам тепер найбільше потрібне. В цьому бо другому побажанні є все, що нам так дуже потрібне: наша єдність і солідарність; наша жертвенність; наша політична, громадська, культурна, харитативна та всяка інша суспільна активність; наша дбайливість про виховання молодого покоління та практична розв'язка всіх наших найбільш наболілих громадських і навіть особистих проблем. Якщо б ми правильно розуміли це наше бажання волі, тоді наш Народний Фонд не в'язав би кінці докупи все ще тільки десятками тисяч долярів, але розпоряджав би грубими сотнями тисяч, а то й мільйонами; наші залишенці не примирали б з голоду; наші науковці, письменники і мистці не „клінували б", а кожна нова книжка не була б у нас „білим круком" і опісля не припадала б порохом на книгарських полицях. Те саме відноситься до наших шкіл, наших інституцій та наших громад.

Чи можна мати надію, що це наше всеохоплююче бажання здійсниться в новому році? Дотеперішній досвід, зокрема минулий рік, здійснення цих надій не запевняє, але їх поважно збільшує. Минулий рік був під цим оглядом кращий від попереднього, а це дає причину сподіватись, що новий рік буде ще ліпший. В минулому році зменшились дещо, хоч і не припинились, наші партійно-політичні антагонізми, і наша спільнота мала деякі конкретні політичні, культурні та організаційні успіхи. Ми не стояли на місці, і, хоч наш похід вперед був дуже повільний, могли б його поважно приспішити, якщо б зуміли позбутися власного зайвого баласту, що ним обтяжуємо наше змагання до великої мети.

В цьому нашому поході маємо одну велику полегшу: не потребуємо в цій нашій мандрівці блукати, як сліпий Оріон у своїй мандрівці до сонця, бо ми не сліпі і виразно бачимо нашу мету, що є рівночасно й метою для всього волелюбного світу. Тому то й нашим третім головним побажанням на „той Новий Рік" мусить бути: щоб і всі інші народи, зокрема їх відповідальні провідники, побачили цю велику спільну мету — волю та справедливість для всіх — і пішли до неї всіми своїми силами. Бо, дійшовши до неї і здійснивши її, вони щойно тоді могли б зустрічати кожний новий рік у справжній радості та в мирі, без постійного страху не тільки перед новим роком, але й перед завтрішнім днем.

ЩО ПРИНЕСЕ НОВИЙ РІК?

Що принесе новий рік? — Це є питання, що цікавить усіх людей при зміні календаря.

При всіх добрих побажаннях та при всіх надіях, є все ж таки деякі конкретніші дані на те, щоб могти передбачати певний розвиток чи занепад в поодиноких галузях життя в країні і в світі. Які ж вигляди на цей новий рік? Загальну відповідь на цей запит пробує дати відомий журнал „ . С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" у своєму новорічному числі з 1-го січня 1954 р.

На розвиток у внутрішніх справах, зокрема в господарстві, журнал дивиться досить песимістично, передбачаючи, що після найкращого піднесення в минулому, 1953-ому році, в новому році прийде деякий упадок. Приблизно в половині року має прийти деяке „достосування" в теперішньому все ще інфляційному курсі, але рівночасно з цим прийде менше замовлень для індустрії, менше закупів, менше прибутків і менше праці. Трудніші часи настануть головно для тих, що мають заборгованість. Хто не має боргів і є затруднений, не відчує жадних змін. Все ж таки в урядових колах передбачають, що в наступному році вже не буде стільки легкодоступної праці, як було досі. Буде мало підвишки в заробітній платні і вже не буде стільки „овертаймів". Натомість гроші матимуть більшу вартість, бо їх вже не буде стільки й вони не будуть такі доступні, як досі.

На ці зміни вказує багато конкретних фактів, від зменшення урядових видатків починаючи, а на великій надпродукції товарів кінчаючи. Все ж таки цей стан не матиме жадних ознак депресії, і на 1955-ий рік передбачається знову дальший розвиток в дотеперішньому напрямку. Внутрішня політика — як пишеться в іншій статті в цьому ж числі журналу — проходитиме під знаком виборів у листопаді.

В закордонній політиці не передбачається більших змін, головно — можливостей війни. 1954-ий рік мав би бути „роком переговорів" з дотеперішніми результатами, себто без результатів. Загальне наставлення в світі є рішуче проти війни, що віддзеркалюється також в поведінці і в політиці. „Я не зустрів ні одної людини, яка мала б охоту йти до бомбового схорониЩа" — заявив видавець одної американської провінційної газети після своєї подорожі по европейських країнах. Кремль також мусить рахуватись з цими настроями, бо вони можуть перетворитись у велике завзяття, якщо б прийшло до війни.

Але ці настрої не матимуть впливу на оборонну підготову, бо, хоч усі бажають миру, ніхто не вірить, що цей мир в теперішніх обставинах на довший час можна буде вдержати. Деякі армії в новому році будуть збільшуватись, а ті, що зменшаться чисельністю, зміцнюють своєю бойовою силою, яку дасть їм нова зброя і нова стратегія.

В новому році Европа й далі залишатиметься головним об'єктом політики: Заходу, щоб її вдержати, а Совєтів, щоб її здобути. Все ж таки ще й в цьому році це буде турботою дипломатів, а не вояків та полководців. Таке переконання має й европейський загал.

Але інші настрої переважають на цілому Сході, Близькому і Далекому. Поперше, продовжується війна в Індо-Китаї, стріляють також на Маляях, а в Кореї, в якій минулого року перестали стріляти, можуть в кожній хвилині розпочати стрілянину знову. Тому то й Азія в далеко більшій мірі, ніж Европа, залежна від американської допомоги.

Непевна ситуація теж на Близькому Сході, хоч дещо більш надійна, ніж у попередньому році. Англія відновлює свої взаємини з Іраном. Не така загрозлива ситуація в Суезі. З другого боку, комуністичні п'яті колони, після перших успіхів в грі з місцевими націоналізмами, втратили свою популярність, а з нею й вигляди на більші успіхи. Проте, положення скомпліковане й воно теж вимагатиме багато дипломатичних зусиль, щоб вдержати його бодай в такому псевдомирному стані, як було досі.

Звичайно, про майбутнє, а зокрема про політику, не можна говорити з цілою певністю. Передбачування, що в новому році не буде війни, базується головно на спостереженнях та надіях, що війни не розпочне Совєтський Союз, бо тільки він міг би її розпочати. Не тільки політики і дипломати, але й військовики вважають, що Москва ще ані політично, ані військово не готова до того, щоб війну починати, натомість рішена ще й в цьому році держати світ у воєнному напруженні.

ВАШИНГТОН ПІД ЗНАКОМ ВИБОРІВ 1954 РОКУ

11 листопада 1952 року вибрано Конгрес З'єдинених Держав, або — інакше кажучи — Палату Репрезентантів на час від 3 січня 1953 до 3 січня 1955 року. 11-го листопада 1954 року відбудуться нові вибори. З попередніх виборів вийшли: 221 республіканець, 212 демократів і 1 незалежний. Одно місце в міжчасі звільнилось. Таким чином у нижчій палаті американського парляменту республіканська адміністрація має тепер певну більшість лише 9 голосів. Як виглядатиме склад Конґресу за несповна рік? Чи вдержиться серед них республіканська більшість? Чи не вийде так, що республіканський президент матиме діло з демократичним парляментом?! Як у такому разі виглядатимуть його престиж перед світом і можливості праці на внутрішньому терені?!

Це є питання, які глибоко хвилюють відповідальних керівників обох великих американських партій, що вже тепер підготовляються до виборчої кампанії. Особливої гостроти набрала ця справа після того, як поразка республіканських кандидатів у виборах на губернатора в Ню Джерзі, де переможцем вийшов демократ, і доповнюючі вибори конґресмена в 9-му дистрикті стейту Висконсин, де раніше був теж республіканець, не рахуючи вдержання демократами давніх їх позицій у місті Ню Йорку й стейті Вирджінії, — як ці республіканські поразки викликали почуття тріюмфу в демократів і свідомість реальної небезпеки серед республіканців. Недарма сам голова республіканської партії Л. Б. Голл признав, що його партія знаходиться в стані, який можна схарактеризувати, як „політична журба". Правда, вибір республіканця у 24 конґресовому дистрикті в Каліфорнії підніс дещо настрій республіканців, але не послабив ні одного з ділових, речевих арґументів, що спричинились до втрати двох вищенаведених давніх республіканських бастіонів.

Демократи намагаються здобути для себе опінію пересічного американця твердженнями, що республіканці, мовляв, не дотримали обіцянок, що їх дали в президентських виборах 1952 року у найважливіших справах: зниження податків, стабілізування цін на хліборобські продукти й припинення, якщо не зменшення дорожнечі. Промовчують при цьому демократи одну обіцянку, що її дав Д. Д. Айзенгавер, як кандидат на президента республіки: що він закінчить війну в Кореї. На корейському фронті дійсно припинилась стрілянина, але до миру ще далеко, кожне зменшення сторожкости грозить новою катастрофою на тамошньому терені і тому годі говорити ще про тривкий мир. Це ослаблює корейський арґумент в республіканських руках, чи радше не дозволяє використати його в цілій повноті, як доказ, що тільки республіканці здібні запевнити Америці мир. Взагалі невідомо ще, яку ролю гратиме закордонна політика в наступних виборах. Це залежатиме від розвитку міжнародної ситуації. Коли б республіканській адміністрації вдалося вплинути на її европейських союзників так далеко, щоб впродовж найближчих 10-11 місяців европейська політична спільнота і европейська армія були доконаним фактом; коли б до того часу позитивно були вирішені такі сучасні нібито льокальні конфлікти, проте з далеким міжнародним засягом, як англо-єгипетський спір у Суезі, англо-іранський за нафту, жидівсько-арабський, італійсько-юґославський за Трієст і французько-комуністична війна в Індо-Китаї, — тоді дійсно президент Айзенгавер мав би велетенські закордонно-політичні атути, переконливі для всіх американців. Покищо американці чують лише, що не тільки не зменшилась совєтсько-комуністична небезпека, але й не зменшились труднощі протиставитися цій небезпеці одностайним фронтом всього некомуністичного світу, бо цей некомуністичний світ в своїй власній середині ослаблений безліччю спорів.

І тому покищо центром уваги американського виборця є внутрішньоамериканські справи. На одному з перших плянів стоїть проблема фармерських цін, тісно зв'язана з проблемою фармерської продукції і ринку збуту для неї. Секретар хліборобських справ Езра Б. Бенсон настроживи проти себе і зорганізовану фармерську верству з середущих стейтів, і частину самих республіканських конґресменів та сенаторів, які недвозначно домагалися вже його димісії. Його хоронить покищо своїм авторитетом президент, який радить мати терпеливість, поки Е. Б. Бенсон запропонує новій сесії Конґресу свій плян стабілізації цін на хліборобські продукти. Тим часом середні фармерські стейти дають 101 електора у президентських виборах; вони провалили республіканського кандидата в 1948 році та ввели тоді до Білого Дому Трумана і вони вирішили перемогу Айзенгавера, частинно перехилившись в його бік. Якщо вдасться демократам переконати середньо-американських фармерів, що „республіканці не заслуговують на довір'я", тоді в 1956 році до Білого Дому знову вернеться демократ.

На другому місці щодо важливости внутрішньоамериканських справ стоїть справа податків. Прийшовши до влади, президент Айзенгавер не відкликав своєї обіцянки знизити особистий прибутковий податок, що торкається маси населення, але узалежнив таке обниження від попереднього зрівноваження бюджету. Тим часом ще мови нема, щоб бюджет міг бути зрівноважений в бюджетовому році 1954/5, хібащо адміністрація хоче заскочити націю приємною несподіванкою — аж зголошенням офіційного нового бюджетового преліміняря. Покищо йде лише мова про зменшення дефіциту. Тому ж, що більшість податників рекрутується з робітничої верстви, ця справа тісно в'яжеться з робітничим законодавством, дармащо не всі робітники в ЗДА захоплюються нинішньою юнійною практикою, юнійними можновладцями і хмарою юнійних службовиків. Але драматичний вихід з уряду секретаря праці М. Диркіна був і надалі є використовуваний демократами для дискредитування республіканців, що, мовляв, ці останні не додержали обіцянки з президентських виборів, є ретроґрадами, підтримують лише великий бизнес, не дбають про інтереси працюючої кляси і т. д. Від того, чи новому секретареві праці, Джеймсові Мічелові, людині ліберальних поглядів, які недалеко відбігли від поглядів М. Диркіна, вдасться і внести до Конґресу законопроєкт про частинну зміну закону Тефта-Гартлі і перевести такий закон через Конґрес і задовольнити ним юнійних можновладців — залежить дуже багато, яку ролю гратиме робітниче законодавство у найближчих виборах.

Невідомо теж ще, яку ролю гратиме в тих виборах комунізм, як п'ята розкладова і шпигунська колона, що загніздилась в державному апараті за часів демократичного правління двох останніх президентів. Одні передбачають, що гостра кампанія республіканців у цій справі буде вестись аж поперез вибори, — сам же президент Айзенгавер висловився на пресовій конференції, що до наступних виборів державний апарат буде „очищений" і тому ця проблема перестане бути актуальною. Невідомо теж, яку ролю гратиме у виборчій кампанії сам президент, що користується величезним персональним авторитетом. Невідомо теж, як виглядатимуть до того часу різні сутомісцеві проблеми, напр., справа наводнення в одних стейтах, справа електрифікації в інших, справа копалень ще в інших. Невідомо теж, як виглядатиме за рік взагалі справа загального добробуту і праці в державі. Тому є ще багато неясних позицій, які замрячують найближчі вибори, що стануть — з перспективи нинішнього дня — найважнішою подією в 1954 році не лише для Америки, але може й цілого світу.

ПЕРШИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА КАНАДИ

У днях 26 і 27 грудня 1953 року заходами Підготовчого Комітету, на чолі з п-ною Вірою Жаровською, у співпраці з Представництвом ЦЕСУС'у в Канаді, на чолі з п. Миколою Плавюком, влаштовано Перший Конґрес Українського Студентства Канади. На Конґрес, що відбувся у Ст. Чарлз готелі в Вінніпеґу, прибули представники становних студентських товариств і клюбів з усієї Канади, від т-в „Альфа й Омеґа", клітин „Обнови", „Зарева" та ТУСМ у Канаді.

Дводенні наради, що їх розпочато й закінчено молитвою, проходили у надзвичайно милій і дружній атмосфері, яка була ще більше закріплена розривковими частинами Конґресу. Серед делеґатів і учасників панувало почуття єдности не тільки студентства Канади, але — і це підкреслювано у всіх важливіших промовах — почуття єдности організованого Українського Студентського Руху в світі, на чолі з Центральним Союзом Українського Студентства (ЦЕСУС).

Конґрес, що працював під кермою Президії у складі: Павло Палієнко (Торонто) — голова, Христина Паліїв (Монтреал) і Константин Зеленко (Саскатун) — заступники, Зенон Погорецький (Вінніпеґ) і Богданна Чубата (Торонто) — секретарі, вирішив одноголосно покликати до життя Союз Українського Студентства Канади (СУСК), що його головними завданнями мають бути — об'єднувати й координувати діяльність усіх студентських українських товариств у Канаді, плекати духові й морально-етичні вартості, здорові традиції українського народу та дбати про збереження й розвиток надбань української культури, а зокрема допомагати морально й матеріяльно українській молоді в студіях на університетах і каледжах Канади.

Конґрес прийняв одноголосно статут Союзу, вибрав Управу й контрольну Комісію та прийняв резолюції.

До Управи СУСК'у вибрано: президенткою Союзу панну Віру Жаровську („Обнова", Вінніпеґ), першим віце-президентом Богдана Боцюркова („Зарево", Вінніпеґ), другим віце-президентом Павла Глека („Альфа й Омеґа", Саскатун), третім віце-президентом Павла Палієнка (Студ. Клюб, Торонто), секретарями — Віктора Денеку й Зенона Погорецького (Вінніпеґ), скарбником Ярослава Барвінського (Вінніпеґ), орг. референтом Константина Зеленка (Саскатун), реф. студ. справ Євгена Рослицького (Вінніпеґ), пресовим референтом Нестора Олійника (Торонто), реф. сусп. опіки Олену Бренстул (Вінніпеґ) та референтом зв'язку з ЦЕСУС'ом — Лева Винницького (Монтреал).

До контрольної Комісії вибрано: д-р Богдана Лесика (Віннепеґ), Володимира Зборовського (Вінніпеґ), Сергія Радчука (Вінніпеґ), Любу Слюзар (Монтреал) і Зенона Янківського (Вінніпеґ).

У резолюціях, що їх прийнято одноголосно на внесок резолюційної комісії на чолі з Левом Винницьким з Монтреалу, висловлено привітн українському народові, а зокрема студентству в Україні, висловлено пошану поляглим за волю України, відданість Українським Церквам та привіт усім українським політичним і суспільно-громадським організаціям, що працюють для справи відновн суверенности Української Держави.

Конґрес, зокрема, привітав ЦЕСУС із його тридцятилітньою традицією і через нього передав привіт усьому українському студентству у вільному світі. Конґрес підкреслив, що визнає ЦЕСУС найвищим моральним авторитетом українського студентства і центральним його репрезентативним тілом. Конґрес доручив першій Управі СУСК'у ввійти у зв'язок із ЦЕСУС'ом для координації дії українського студентства Канади з працею українського студентства інших країн, залишаючи за СУСК'ом повну незалеж-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1953 РОЦІ

СІЧЕНЬ — Впродовж місяця січня йшла по всьому терені ЗДА, за окремою умовою з Українським Конґресовим Комітетом, збіркова акція „Коляди" на цілі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету.

5. — Повернулись з подорожі по Европі члени місії УКК, голова УНС Дмитро Галичин і адв. Ст. Ярема. Місія відвідала всі найважливіші центри української еміґрації і перевела довгу низку політичних розмов.

7. — Помер у Филаделфії у віці 53 р. Володимир Блавацький, один з найчільніших українських артистів і режисерів.

17. — У Лондоні відбувся Установчий Конґрес Молоді Антибольшевицького Бльоку Народів у В. Британії з участю ген. Дж. Ф. Фуллера.

20. — Московський часопис „Красний Флот" оскаржив „англо-американську розвідку", що вона використовує — „українських буржуазних націоналістів" для боротьби з Совєтами." „Н. Й. Таймс" наводить низку совєтських голосів, що свідчать про рух спротиву в Україні.

22. — Урочисті академії відбулись з нагоди 35 роковин IV Універсалу по всіх центрах українського скупчення в усьому світі поза Україною, зокрема в ЗДА з участю чільних американських політиків і вчених. В цілому ряді стейтів губернатори проголосили 22 січня „Українським Днем".

23. — Помер у Мідвелі к. Скрентону, Па., Юрій Хиляк у віці 87 р., довголітній громадський діяч і член-засновник УНСоюзу.

27. — Відбувся у Києві з'їзд Комсомолу України, на якому генеральний секретар тієї організації, що нараховує 2 і ½ мільйона членів, Г. Г. Шеваль, закликав членів Комсомолу до „безпощадної боротьби проти українських і жидівських націоналістів.

ЛЮТИЙ

1. — У Дітройті відбувся концерт тамошньої Симфонічної Оркестри, присвячений українській симфонічній музиці, заходами й під дириґентурою Богдана Пюрка.

9. — Конґресмен Лоренс Г. Смит, республіканець з Висконсин, зголосив в Палаті Репрезентантів резолюцію про виміну дипломатичних представництв з Совєтською Україною і Совєтською Білоруссю.

21. — 4-ті Загальні Збори ЗУАДК відбулись у Филаделфії під проводом голови І. Панчука. Найважливіша позиція звіту: переселено 33,-274 скитальців до ЗДА. Новий голова: д-р Лука Мишуга, екзекутивний директор — д-р В. Ґалан.

21-22. — 6-ий З'їзд Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) відбувся у Ню Йорку з участю 78 делеґатів із 23 (на 27) Відділів. Головою обраний проф. І. Вовчук.

22. — Український Народний Союз увійшов в 60-й рік свого існування, маючи 493 Відділи в ЗДА і Канаді з 68,528 членами і $14,304,074,-15 майна.

28. — Річні Загальні Збори Українського Лікарського Товариства в Америці відбулись у Ню Йорку. Т-во нараховує 260 членів, з яких 55 дістали вже право практики з ЗДА. Новий голова — знову д-р Роман Осінчук.

БЕРЕЗЕНЬ — З нагоди 139-х роковин народження і 92-х роковин смерти Т. Г. Шевченка відбувалися впродовж березня по всіх більших центрах скупчення українців у всьому світі маніфестаційні Академії-Концерти. В Ню Йорку відбулася спільна наукова конференція НТШ і УВАН.

2-гі Загальні Збори Об'єднання б. Вояків Українців в Америці (ОбВУА) відбулися в Ню Йорку під головуванням ген. О. Загродського. Голова нової Управи — д-р В. Ґалан.

12. — Представник ЗУАДК, д-р Л. Мишуґа і д-р В. Ґалан, інтервеніювали у Державному Департаменті у Вашинґтоні в різних справах новоприбулих українських іміґрантів.

13. — У „Свободі" появилася вперше двосторінкова літературно-мистецька вкладка на місце літературно-мистецького тижневика.

15. — Українці в Ню Йорку розбили зорганізоване російсько-українськими комуністами і т. зв. совєтофілами „жалобне зібрання" на честь померлого Сталіна.

18. — УКК запротестував перед компанією інформаційних фільмів "March of Time" проти русофільського фільму „Українці — нарід, що є проблемою Кремлю", внаслідок чого обіцяно виправити помилки.

19. — З нагоди Великодня відбулася по всій Америці збірка „Писанки для залишенців" через ЗУАДК.

21. — Одержано вістку, що Галицький Митрополит о. д-р Йосиф Сліпий, вивезений большевиками зі Львова в березні 1946 і засуджений на 8 років в'язниці, дістав „додатково" засуд на 17 років.

28. — „Американський Комітет для визволення народів Росії" змінив, головно внаслідок українських заходів, свою назву на „Американський Комітет для визволення від большевизму".

У Ніяґара Фолс в Канаді відбулася І конвенція представників української молоді Північної Америки з участю 150 делеґатів від усіх молодечих організацій. Створено Постійну Раду з головою В. Бакадом в Ню Йорку.

КВІТЕНЬ

3. — У відповідь на наклепи делеґата УССР А. Барановського в ОН в справі української визвольної боротьби з 25 березня, д-р С. Витвицький переслав до ОН меморіял.

4. — Помер у Дітройті, Міш., у 76 р. проф. Борис Іваницький, голова Української Національної Ради, кол. ректор УТГІ.

11-12. — У Колумбійському університеті в Ню Йорку відбувся І Конґрес українських студентів Америки з участю 80 делеґатів від 22 організацій, у висліді якого створено Федерацію Українських Студентських Т-в. Голова: Елінор Кульчицька з Ню Йорку.

12. — У Шикаґо 1,500 українців розбили зібрання комуністів на честь померлого Сталіна, при чому прийшло до бурхливих вуличних заворушень.

15. — У Вінніпеґу в Канаді уконституювалась нова Президія К-ту Українців Канади (КУК). Головою став адв. А. І. Яремович, голова Братства Українців Католиків, на місце о. д-ра В. Кушніра.

19. — Репрезентаційний український чоловічий хор „Думка" в Ню Йорку відбув 4-ті Загальні Збори. Новий голова: інж. А. Осадца. Дириґент: О. Микитюк.

23. — Д-р В. Ґалан, екзекутивний директор ЗУАДК, виїхав до Европи у справах, зв'язаних з допомогою залишенцям. Повернувся 13 травня.

23. — В ході дальшої „чистки" по всьому СССР — Павло Яковлевич Мешик призначений міністром внутрішніх справ і безпеки в УССР на місце неназваного „вичищеного" попередника.

25-26. — III З'їзд Союзу Земель Соборної України — Селянської Партії відбувся в Ню Йорку. Чотири партії видали спільну опозиційну летючку. Лідером СЗСУ—СП є В. А. Доленко.

29. — Помер у Питсбурґу, Па., у 66 р., інж. В. Малевич, колишній довголітній головний урядник і перший заступник голови УНСоюзу.

ТРАВЕНЬ

В травні міс. відбулись в усіх більших місцях скупчення українців поза Україною маніфестаційні Академії з приводу 27 роковин трагічної смерти Гол. Отамана С. В. Петлюри. У деяких містах вони йшли під назвою Свята Героїв у спільному вшануванні пам'яти також полк. Е. М. Коновальця.

2. — Братство Українських Січових Стрільців (УСС) вибрало кореспонденційним шляхом нову Головну Управу з отаманом д-ром Н. Гірняком на чолі.

6. — УКК проголосив, що третій оперативний рік УН-Фонду замкнено сумою $136,-268, 97 — на $6,080,97 більше, порівнюючи з другим і на $33,728,87 порівнюючи з першим роком.

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку здобув перше місце в грах 1952/53 р. Національної Ліґи копаного м'яча та титул чемпіона на цей рік.

9. — „Самопоміч" відбула в Ню Йорку нараду з участю 38 делеґатів від 8, на всіх 20 Відділів, що об'єднують 3,476 членів.

Апостольський Візитатор для українців-католиків у Західній Німеччині, 62-літній єпископ д-р Іван Бучко дістав титул архиєпископа Левкадії.

16.-17. — Т-во б. Вояків УПА в ЗДА відбуло в Ню Йорку 4-річний з'їзд. Воно має 4 Відділи і 108 членів. Новий голова: Богдан Крук із Дітройту.

17. — В еміґраційній пресі появилася вістка про смерть в рядах УПА майора П. Полтави, керівника Бюра Інформації УГВР.

23. — У Филаделфії й інших більших містах ЗДА відбулись маніфестаційні вуличні походи й віча з приводу 20-ліття штучного голоду в Україні. В Шикаґо й Ню Йорку у походах брали участь по 15,000 українців. На вічах виступали чільні американські діячі.

25.-29. — В готелі „Статтлер" у Ню Йорку відбулись річні наради Гол. Уряду УНСоюзу під проводом голови Д. Галичина, який м. і. ствердив, що членство зросло до 68,495 осіб. Стверджено поступ організації в усіх ді-

(Закінчення на стор. 4)

БЕРІЯ ДО ВИНИ НЕ ПРИЗНАВСЯ

17-го грудня 1953 московське радіо подало акт обвинувачення по справі бувшого міністра МВД Л. Верії та шістьох бувших його помічників.

В акті обвинувачення було сказано, що, користуючись своїм службовим положенням, Верія оточив себе групою зрадників та змовників проти Совєтського Союзу, які в інтересах чужоземного капіталу хотіли поставити міністерство внутрішніх справ МВД вище від партії та уряду і щоб цим же МВД зробити внутрішній переворот і відбудувати капіталізм.

Далі в акті обвинувачення сказано, що Верія, як найлютіший ворог людства, саботував найважніші мірприємства партії й уряду в області сільського господарства, що Верія та його група намагалися відродити буржуазно-націоналістичні організації в союзних республіках, сіяли ненависть та пропаганду поміж народами СССР проти дружби з великим русским народом. В акті обвинувачення сказано ще, що Верія ще в 1919 році був пов'язаний з англійською розвідкою через муссаватистський уряд в Азербайджані, в 1920 році мав зв'язок з меншовиками в Грузії і був пов'язаний з шпигунською сіткою.

Як повідомляло московське радіо, Л. Верія, В. Меркулов, В. Деканозов, В. Кобулов, П. Мешик, Л. Влодзімірскій та Гоглідзе признали себе винними в усіх зазначених вище державних злочинах.

Кожна людина, знаюча підсовєтську дійсність, де органи державної безпеки заставлять кожного, хто попаде в їх лапи, признати себе винним, так як цього хочуть ті органи безпеки, не може дивуватися признанням до вини Верія та його колег.

Але коли читаємо далі акт обвинувачення Верії, то виходить зовсім інша комедія, яка обертає всі обвинувачення та їх признання на нівець.

В акті обвинувачення було подано, що Л. Верію мали судити по артикулам 58-1 (B), 58-8, 58-11 та 58-13, а його шістьох співучасників по артикулам 58-1 (B), 58-8, 58-11 зводу уголовних законів РСФСР.

Отже із тих артикулів, по яким судили Верію виходить, що Верія ніяким протидержавним саботажем не займався, ні з яким шпіонажем не був пов'язаний, ніякі буржуазні елементи з ним нічого спільного не мали, ніякої пропагади в народі не робив і державного перевороту комуністичного режиму теж навіть не збирався робити, і по вище зазначеним обвинуваченням Верія, як видно, не признав себе винним, а вся трагедія його постигла на тлі боротьби за владу по смерті Сталіна.

В чому дійсно обвинувачували Верія і за що його судили?

1. Його судили по артикулу 58-13 УПК, цебто зв'язки з азербайджанськими меншовиками в 1919-20 р. і до цього, як видно, Верія признався.

2. Судили по артик. 58-11 УПК, цебто організація або збирання навколо себе контрреволюційних елементів. Отже, якби Верію судили самого, то цього артикула не було б, а коли разом з ним судили ще шістьох його бувших помічників, то тут безперечно вилізає артикул 58-11, як організація.

3. Судили по артикулу 58-8. Це означає терор, або посягнення на життя членів ком. партії та уряду.

Хіба ж Верія мало загнав на той світ не тільки членів партії й уряду, а навіть звичайних нівчому не повинних селян, — тому цей артикул терору найбільше підходить.

4. Щож до артикулу 58-1 (B), цебто зрада державі, то він в обвинуваченні Верії нічого не говорить.

Питаємо: а де ж шпіонаж, саботаж, державний переворот, зв'язки з чужоземним капіталом і т. д.? Те саме і з рештою підсудних, яких обвинувачували по тим же артикулам за винятком 58-13. Якби Верія признав себе винним в шпіонажі, то його судили б по арт. УПК за державницький переворот комуністичного режиму, озброєним НКВД чи МВД. Його судили по арт. 58-2, а в нього навіть немає 58-2/17, цебто не здійснені наміри. За пропаганду і цькування народів СССР проти „старшого брата" його судили б по арт. 58-10. За зв'язки з чужоземними організаціями і розвідкою його судилиб по п. 3, 5, 6 арт. 58, в залежності, хто як фінансував. За саботаж проти мірприємств партії і уряду його судили б по арт. 58-14. Відсутність в акті обвинувачення всіх цих артикулів виходить, що Верія до вини не признався. Увесь акт обвинувачення побудований на пропаганді, щоб затуманити очі невільникам Москви, не показати народові правди, що вдійсності боротьба йшла за диктаторське крісло сконаного Сталіна.

Єдиним поважним і справедливим артикулом, по якому судили Верію, є арт. 58-8 — це терор, але по цьому артикулу необхідно судити, починаючи від рядового енкаведиста до самого Верії, Вишинського, Маленкова та всіх інших кремлівських мордерців.

Тому то в кінці акту обвинувачення Верії й було зазначено: суд відбудеться в порядку, установленому законом 1 грудня 1934 року. Цебто справа розглядалась строго при закритих дверях, без оборонців, без свідків, без ніяких касацій і помилувань. Три члени Верховного Суду задали Верії пару питань, а потім зачитали раніше заготовлений присуд і на підставі цього закону негайно цей присуд виконали.

А тим часом черга чекає на другого кремлівського вельможу до артикулу 58-8 УПК РСФСР в боротьбі за владу.

Але причому тут чужоземний капітал?

О. Кейс

НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ У ЗДА І В ШИРОКОМУ СВІТІ У 1953 Р.

СІЧЕНЬ

3. — Початок сесії 83-го американського Конгресу з республіканською більшістю.

13. — Арештування у Москві чільних лікарів за „змову" проти кремлівських „вождів"

20. — Д. Д. Айзенгавер переймає урядування, як перший республіканський президент ЗДА від 1933 р.

31. — Велика повінь в Англії, Бельгії і Голляндії, що спричинила численні людські жертви.

ЛЮТИЙ

2. — През. Айзенгавер проголошує „деневтралізацію" Формози.

10. — Входить в життя т. зв. плян Шумана про сталевовугільну господарську спільноту 6-ти европейських держав.

БЕРЕЗЕНЬ

5. — Смерть Й. В. Сталіна після 23 років диктатури.

6. — Георгій Маленков стає наступником Сталіна, як прем'єр СССР.

15. — Початок т. зв. „мирової офензиви" СССР, заявою Маленкова про розв'язування конфлікту Схід-Захід — „мирними розмовами".

30. — Комуністи в Кореї ґославський конфлікт.

16. — Розпочинається „переконування" полонених неповоротців в Кореї, при чому зреклися вимоги щодо примусової репатріяції всіх полонених.

КВІТЕНЬ

10. — Даґ Гамершилд став новим генеральним секретарем Об'єднаних Націй.

16. — През. Айзенгавер зажадав від Совєтів діл, а не слів, як доказу мирових тенденцій.

ТРАВЕНЬ

11. — Винстон Черчил уперше виступив з ідеєю зустрічі „великої чвірки".

15. — Західньо-німецький парлямент ратифікує европейський пакт оборони, що передбачує частинне озброєння Німеччини.

16. — Чехи звільнили засудженого за шпигунство американського журналіста Отіса.

22. — През. Айзенгавер поширив автономні права західніх стейтів, зрікаючись в їх користь державних прав на надокеанські нафтові джерела.

25. — Перші успішні спроби з атомовою артилерією в стейті Невада.

29. — Британська дружина альпіністів здобуває найвищий шпиль світу, гору Еверест в Гімалях.

ЧЕРВЕНЬ

2. — Ко[illegible] Єлисавети II, королеви Великої Британії.

17. — Південно-корейський президент Сингман Рі звільняє на власну руку з таборів 27.000 полонених північних корейців.

17. — У Східньому Берліні й інших містах підсовєтської Німеччини вибух робітничого бунту.

19. — Страта на електричному кріслі совєтських шпигунів в ЗДА — подружжя Розенберґів.

27. — Відложення заповідженої на Бермуди „конференції трьох" в зв'язку з занедужанням Черчила.

ЛИПЕНЬ

10. — Арештування в Москві Берії, міністра внутрішніх справ СССР, під закидом державної зради".

14. — Три західні великодержави пропонують Совєтам спільну конференцію у справах Німеччини й Австрії. Совєти цю пропозицію відкидають.

27. — Перемир'я в Кореї після війни, що тривала 3 роки, 1 місяць і 2 дні.

28. — У висліді італійських виборів, Альчіде де Ґаспері, що був 8 років прем'єром Італії, подався до димісії; Пелля — його заступник.

31. — В 63 р. життя вмирає голова республіканської більшости в Сенаті, Роберт Тефт.

СЕРПЕНЬ

5. — Починається виміна полонених в Кореї.

8. — Маленков проголошує що СССР має водневу бомбу.

20. — Переворот в Ірані. Арештування Моссадека.

ВЕРЕСЕНЬ

6. — Вибори в Західній Німеччині дають блискучу перемогу Аденауерові.

10. — Зречення секретаря праці Диркіна в ЗДА, — загострена опозиція робітничих юній до республіканської адміністрації.

30. — Губернатор Каліфорнії Ірл Воррин призначений головним суддею в Найвищому Суді ЗДА на місце померлого Фреда Винсона.

ЖОВТЕНЬ

8. — Внаслідок англо-американської постанови звернути зону „А" в Трієсті Італії — вибухає гострий італійсько-юлище 3-4 відсотків дає себе переконати.

ЛИСТОПАД

3. — Перемога демократів у виборах президента Ню Йорку, губернатора Ню Дж. й конґресмена у Висконсин.

6. — Генеральний прокуратор Бравнел оскаржує колт. през. Трумена в протеґуванні комуністичного шпигуна — всупереч пересторозі ФБІ.

10. — Рамон Маґсайсай вибраний президентом у Філіпінах на місце Квіріна.

16. — Кол. през. Трумен оскаржує республіканську адміністрацію, що вона користується „мек-картеїзмом".

17. — Директор ФБІ Гувер прилучується до оскарження проти Трумена у справі шпигунів в державному апараті ЗДА.

23. — Королева Єлисавета II виїздить у 6-місячну подорож по країнах Британської Імперії.

24. — Сенатор МекКарті заповідає, що справа комунізму стане центром виборчої кампанії в Америці в 1954 році.

28. — В Ню Йорку не має впродовж 10 днів газет в наслідок страйку фотоґраверів.

ГРУДЕНЬ

2. — През. Айзенгавер заявляє, що не комунізм, а програма його уряду рішатиме в кампанії виборів 1954 року.

4. — Конференція на Бермудах: Айзенгавер, Черчил і Лянієл.

5. — Відновлення дипломатичних взаємин між Англією і Іраном.

8. — Промова Айзенгавера перед Об'єднаними Націями про атомову контролю.

12. — ЗДА припиняють розмови в Панмунджом про підготову мирової конференції в справі Кореї наслідком образливої поведінки комуністів.

21. — Совєти погоджуються взяти участь в обговорюванні пляну Айзенгавера щодо атомової контролі.

23. — Берія і 6 інших совєтських достойників розстріляні як „зрадники".

23. — Рене Коті стає президентом Франції у 13-му з черги голосуванні.

28. — Совєти пропонують день 25 січня 1954 на конференцію 4 міністрів закордонних справ у Берліні.

● **Бувша амбасадорка** в Люксембурґу пані П. Места хоче купити у Вашинґтоні дім. Раніше пані Места влаштовувала найкращі прийняття. Кілька місяців пані Места буде їздити по найбільших містах ЗДА з доповідями про свою подорож по Росії і Україні.

● **Висилають два мільйони** карток на різні адреси, щоб зібрати фонд на боротьбу проти дитячого паралічу. Ці гроші збирає організація „Похід даймів". За них мають організувати масове щеплення проти цієї недуги, яка в літніх місяцях атакує десятки тисяч дітей.

Перший Конґрес Українського Студентства Канади

(Закінчення зі стор. 2)

ність у його внутрішньо-канадійських справах.

Конґрес доручив Управі поробити заходи для організації Стипендійного Фонду, закликає українське студентство студіювати українознавство, допомагати в заходах відкривання нових катедр українознавства на університетах Канади, проходити в університетах військовий вишкіл офіцерів резерви канадійських збройних сил, дбати про зберігання і плекання української культури, плекати серед студіюючої молоді дух єдности, підкреслюючи об'єднуючі, а не роз'єднуючі моменти.

Делеґати висловили свою тверду волю докласти всіх зусиль, щоб перевести повний облік і повну орґанізацію українців студентів на місцях. Для кращої дії, рішено в кожному осередку, де є кілька студентських товариств, створити місцеві координаційні центри.

Впродовж Конґресу виголошено 6 доповідей, а саме: Віра Жаровська на тему „За об'єднання українського студентства Канади", Богдан Боцюрків — „Організаційні основи СУСК", Ярослав Барвінський — „Програма праці СУСК" і Лев Винницький (Монтреал) — „СУСК і ЦЕСУС". Крім цих доповідей організаційного характеру, влаштовано дискусію на тему „Український студент і українське суспільство", що проходила під кермою п. Володимира Зборовського (Вінніпеґ). На цю тему виголошено дві доповіді, а саме: Нестор Олійник з Торонта по-англійськи та Константин Зеленко з Саскатуну по-українськи. Перший промовець звернув особливу увагу на докладні студії української культури, а другий підкреслив основні завдання українського студента та його відношення до суспільства, наголошуючи насамперед обов'язок докладних студій обраного предмету, плекання характеру особовости, включення у життя канадійського студентства і суспільства, а зокрема вказав на неґатив політиканства, коли студент, замість конкретної підготови до конкретного майбутнього завдання, поринає у т. зв. „політику", у висліді чого чимало лиха накоїли в нашому суспільно-громадському та політичному житті оці „нескінчені студенти". Прелеґент підкреслив конечність участи українського студентства у суспільно-громадському житті, в якому студент повинен бути прикладом для інших шарів суспільства.

Конґрес привітали представники Українських Церков, Митрополит Української Православної Церкви Канади Іларіон, і Єпископ Максим Германюк від Греко-Католицької Церкви. Від установ вітали: Голова КУК — п. Яремович, від КЕ УНО — інж. Косар, від УВАН — проф. Білецький, від Осередку Культури й Освіти — д-р Маценко, а крім того представники від НТШ, Пласту, Центрального Проводу „Зарево", ТУСМ і багатьох інших товариств. На окреме підкреслення заслуговує лист від ЦЕСУС'у. На бенкеті промовляли зокрема: І. Е. Єпископ Максим, проф. Юзик і проф. Білецький. Мистецьку частину програми виконано власними студентськими силами Вінніпеґу.

Перший Конґрес Українського Студентства Канади — це великий здобуток організованого Українського Студентського Руху у вільному світі. Перша Управа СУСК'у має перед собою важливі, але й почесні завдання, і українське студентство, а зокрема українська суспільність покладає великі надії на їх реалізацію.

Петро Стерчо

ВІДГУКИ ДНЯ

ПРОЩАННЯ СТАРОГО РОКУ

Пригадую собі, як нині, як тебе малювали рік тому назад: пухкеньким, рожевеньким амурчиком, в короні і зі скиптром, готового обняти владу над цим нещасним світом.

І що з тебе зробилося за рік часу?.. Старий, ледащий дід, волоцюга з Бавєрів, життєвий бакрот. Так минається земська слава... Розвіялись покладані на тебе надії, як сомом'яний дим. А твій королівський скиптр і ясна корона опинились на смітнику, як багато інших, подібних реквізитів — на протязі 20-го сторіччя.

Скажи, чи варто було для таких результатів спускатися на цю долину сліз?.. Хіба тепер погодишся з твердженням одного з модерних філософів нашої доби, який каже: „Життя — це авантура, в якій немає ні одної шанси на успіх".

Хоч деякі успіхи ти все ж таки мав.

Перший і найбільший твій успіх — це те, що світ ще не завалився, хоч атомові вчені, як здається, приготовили все потрібне для його ліквідації. Покищо земля ще крутиться, міґістрат збирає податки, бровар варить пиво, а поліція реґулює рух, — як говорили колись у Львові.

Далі треба тобі дати „кредит" за те, що під час твого урядування світ позбувся двох найбільших опришків, які колинебудь існували під сонцем і сильно його компромітували: Сталіна і його „корешка" Берії, не рахуючи безконечної черги ґепеушників меншого калібру. Якщо твій наслідник буде такий самий стахановець і так само ударно попрацює в Кремлі, як ти, то можна сподіватися, що незабаром прийде криска на Маленкова, потім на Хрущова, або наперед на Хрущова, потім на Маленкова, а далі на Молотова, Булґаніна — і так далі.

Розуміється, від того Совєтський Союз не розлетиться, бо західні альянти не допустять до такої катастрофи — за ціну т. зв. миру.

Але ми, українські еміґранти, маємо до тебе спеціяльні претенсії (бо ми взагалі спеціяльний народ!)

Перша претенсія — що годинник Історії б'є дванадцяту годину, а ми досі несконсолідовані. Хоч і лаємось та публічимось, скільки влізе, і покололися на фракції, а все дарма — консолідація як не приходить, так не приходить.

Подруге — не здійснилась наша завітна мрія і нам не вдалося знищити нашого відвічного ворога Москву, не дивлячись на те, що ми виголосили таку масу патріотичних промов та святочних рефератів. Так само не згинули, як роса на сонці, інші наші воріженьки; навпаки, знаменито почуваються і мають незгірші апетити то на Львів, то на Чернівці, то на Ужгород. Ми ж зі свого боку, докладаємо всіх зусиль, щоб до листи вже існуючих прибавити ще й нових ворогів, бо від прибутку голова не болить.

А далі — ще одна і найбільша до тебе претенсія — що ми прощаємо тебе, не на Рідній Землі, дармащо при кожній такій оказії чи то в клюбі, чи в барі, чи в хатній обстановці, нема, здається, патріота, щоб, випиваючи чарку, не сказав сакраментально: „Ну, то дай нам Боже зустрічати вже наступний рік в Україні!"

Так, одні вжі піднімають цей тост 10 років, інші 12, інші 35, ще інші 40, і, як бачиш, ніхто ще тим не заломився на дусі — принаймні, при чарці. Бо сказав один сусідський поет: „Хай живі не втрачають надії!"

А небіщикам вже все одно.

Ікер.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Йонґставн, О.

Організаційне життя.

Наближаються річні збори Відділів УНС, на яких секретарі мають висповідатися перед членами, і здати чистий звіт совісти з їхньої праці. І я грішний належу до тих, що мають здати звіт, тільки не знати, чи буде перед ким. Бо так буває, що нема з кого уряду вибрати, тільки все ті самі, і ті самі. Отже для тих, що не приходять на збори, я змушений здати своє діловодство цією дорогою. Що могли ми зробити для Батька Союзу і для Братства, відділу 230? Отож по кінець листопада 1953 ми дали Союзові 42 члени, з Переступними Листами прийшло 8, тим самим відділ зріс на 50 членів. З того суспендовано 7, з готівкою відійшли 3, на продовження обезпечення перейшов 1, видано Переступні Листи 7, помер 1, отже разом втратили 19 членів, значить, відділ зріс на 31 члена в цім році, та має тепер 397 членів старших, в Молодечім Департаменті 147, разом усіх членів є 544.

Прихід в тому часі був такий: членських вкладок зібрано $10,339.34, перенесення готівки з 1952 року $553.26, з балю прийшло $97.73. Разом прихід був $10,990.33, з чого виплатилося, до У. Н. Союзу за членів $8,876.12, сплачено ноти $800.00, хорої запомоги виплатилося $664.00, платня урядників $144.00, за квіти померлим $29.00, дар на церкву $25, на містову параду $25.00, Бонд уряду $7.50. Разом розхід $10,981.81. Остається в касі $422.71. Загальне майно відділу 230 разом із нерухомим (Дім 3-поверховий, вартости $25,000 і готівка $422.71) виносить $25,-422.71. Це мій короткий звіт. Від 1912 до 1941 було членів 166, а нині є 544; майно виносило 1941 $3,536.91, а нині виносить $25,422.71. Правда відділ мав труднощі з купном дому, бо навіть свої члени були і є противні, але при Божій помочі все перейшло і тепер члени є горді зі свого здобутку.

Іван Павловський,
секретар відділу.

ВИСТАВКА В ПЛАСТОВОМУ ДОМІ У ВІННІПЕҐУ

Старанням Куреня Ст. Пластунок „Перелетні Птиці", при співучасті і співпраці ст. Пластунів, мистецьких і наукових кол Вінніпеґу, відбулася в днях 23, 24 і 25 жовтня ц. р. Перша Пластова Виставка Української Книжки й Преси. Виставка відбулася в новонабутім Пл. Домі і була першою культурною імпрезою на ширшу скалю у власному приміщенні.

Виставка поділялась на 8 відділів: преса, журнали, письменство, україніка в чужих мовах, перекладна література, дитяча і юнацька, наукова і відділ рідкісних книг та видань. На увагу заслуговують такі книжки як: фототипічне перевидання Збірника князя Святослава з 1073 р., Острозька Біблія з 1581 р., „Правда" з 1868 р., Кобзар з 1886 р., ілюстрована „Енеїда" з 1922 р., та інші вартісні твори включно з найновішими виданнями. Мистецьке оформлення було в руках мистців п. М. Левицького та п. Р. Коваля.

Відкриття довершила Кошова п. сен. А. Білоус, а доповідь виголосив проф. Л. Білецький, п. н. „Молодь і книжка".

На закінчення виставки відбулася доповідь проф. д-ра Я. Рудницького, п. н. „Українські книжні скарби в Канаді". Закрила свято в імені організаторів курінна ст. пластунок Тетяна Могильницька, склавши подяку всім установам, організаціям та приватним особам, що допомогли у цій виставці.

В загальному виставка пройшла з великим успіхом, чого доказом була велика кількість відвідувачів (в тому окремих груп), широкий відгомін в пресі (навіть в англомовній), а врешті голоси визначних громадян з українського і неукраїнського світу. Для Пластового Осередку та виставка мала окреме значення, тому, що нею започатковано пластову бібліотеку в Вінніпеґу.

І. О-нч.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Загальні річні збори 184 відд. „Верховина" відбудуться в неділю, 3. січня 1954, о год. 4-ій попол., в домівці, 423 Е. 9 вул. Присутність членів обов'язкова. — Управа.

ЮТИКА, Н. Й. — Бр. св. ап. Петра і Павла відд. 483 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 2. січня 1954 р., о 7. год. веч. Проситься всіх членів прийти, буде вибір уряду на рік 1954 та звіти за минулий рік. Довгуючих напоминається вирівняти належитість. — М. Романів, рек. секр.

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1953 РОЦІ

(Закінчення зі стор. 2)

лянках. Ухвалено $12,000 на народні цілі.

27. — Московське радіо повідомило, що в Україні зловлено і розстріляно 4-ох „американських шпигунів", скинених того ж дня в парашутами на територію України. Видано про це комунікат МВД.

30. — Річні Загальні Збори Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України відбулись в Ню Йорку. Вибрано нову Управу з Осипом Трушем у проводі.

4-ті річні Загальні Збори Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів відбулись в Шикаґо з участю 20 членів з 6 стейтів, на всіх 121 в 9 країнах світу. Новообраний голова: д-р В. Поміркo.

30.-1. червня Союз Українок Америки відбув у Дітройті 10-ту конвенцію з участю 70 делеґаток від 63 Відділів, що охоплюють 5,000 членкинь. Новообрана голова — знову Олена Лотоцька.

ЧЕРВЕНЬ

В ході „чистки" в Совєтах — „вичищено" генерального секретаря Комуністичної Партії України, росіянина Леоніда Мельникова за „помилки в Західній Україні" і за занадто різку русифікаційну політику. Його наступником став А. І. Кіріченко.

4. — Помер у Мюнхені в 74 році д-р Степан Баран, голова Виконного Органу У. Н. Ради, кол. адвокат, один із найчільніших політичних і громадських діячів старшого покоління, визначний історик і публіцист.

7. — Річні Загальні Збори Української Вільної Академії Наук (УВАН) відбулися в Ню Йорку під проводом проф. М. О. Ветухова.

8.-13. — Секретаріят Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) взяв участь в Конґресі Світового Союзу Матерів у Брюсселі, Бельгія.

28. — Українці в Аделяйді, Австралія, перевели протестаційний антисовєтський похід вулицями міста з участю 1,200 осіб.